

Pioniers IN DE POEL

EEUWEN VAN VOORSPOED

De volle middeleeuwen

Tussen de vierde en de achtste eeuw is het stil in de Poel en op de Bevelanden.
Door oprukkend water is het gebied grotendeels onbewoonbaar.

In de achtste/negende eeuw komt hierin verandering. Dan trekt het water zich terug en wordt het landschap weer droger en bruikbaar. De Poel kan weer worden betreden. In het huidige bedrijventerrein De Poel zijn uit deze periode aardewerkscherven uit het Duitse plaatsje Badorf gevonden. Het zijn fragmenten van een reliëfbandamfoor. Bovendien komen houten palen van boerderijen of schuren tevoorschijn. Deze zijn geslagen tot in de top van het Hollandveen, dat zich onder een laag zeeklei bevindt.

Nieuwe bewoning

In de eeuwen hierna trekt het water zich verder terug en vestigen meer mensen zich in De Poel. Ze laten meer bewoningssporen na. Recent zijn bij werkzaamheden overblijfs-

Aardewerk pot uit de buurt van Badorf, ca. 900.

Aardewerk pot uit de buurt van Brunssum-Schinveld, ca. 1120.

selen aangetroffen van 'grote' nederzettingen. Typisch hieraan is, dat er weinig sporen van bewoning aanwezig zijn, maar wel veel aardewerk wordt aangetroffen. Dat er mensen in De Poel wonen in deze periode is duidelijk, maar hoe ze zich in leven houden is onduidelijk. Vermoedelijk zijn ze in de zomermaanden bezig met het winnen van veen. Veen is in de middeleeuwen een belangrijke grond-

stof voor zout en dient daarnaast als brandstof (turf). Op plaatsen waar veel veen beschikbaar is, ontstaan dorpen en steden. Dit gebeurt overduidelijk ook in De Poel.

Overstromingen

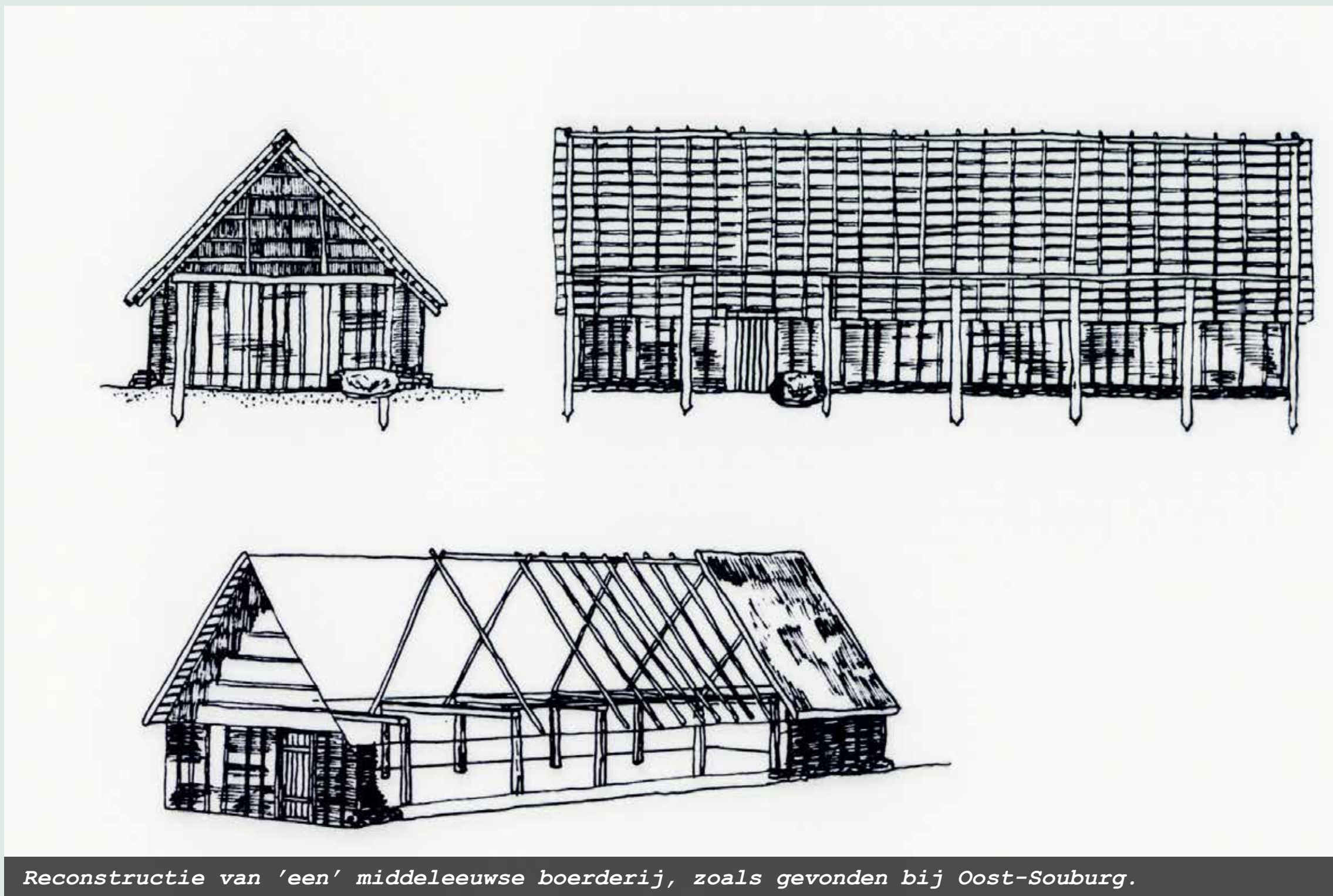
Het landschap wordt geleidelijk aan droger, maar stabiel is die situatie niet. Regelmatig doen overstromingen zich gelden. Hierop reageren de nieuwe pioniers op verschillende manieren. In de begintijd zoeken de mensen de hoger gelegen kreekruggen op om nederzettingen te stich-

ten. Een volgende stap is het verder ophogen van het bewoningsniveau van de dorpen. Zo komen de vliedbergen tot stand, waarvan die bij Abbekinderen een mooi voorbeeld is. Een derde ontwikkeling is de aanleg van kleine lokale dijkes vanaf de twaalfde eeuw, gevolgd door de eerste ringdijken waarmee poldertjes ontstaan.

De maatregelen in de achtste tot elfde eeuw blijken in de twaalfde eeuw toch niet te voldoen. Daarom wordt na de stormvloed van 1134 een grote ringdijk rondom het kerngebied van Zuid-Beveland aangelegd. Hiermee ontstaat een van de grootste polders van Zeeland, namelijk de Brede Watering Bewesten Yerseke. Het gebied De Poel beslaat het westelijke deel van deze polder.

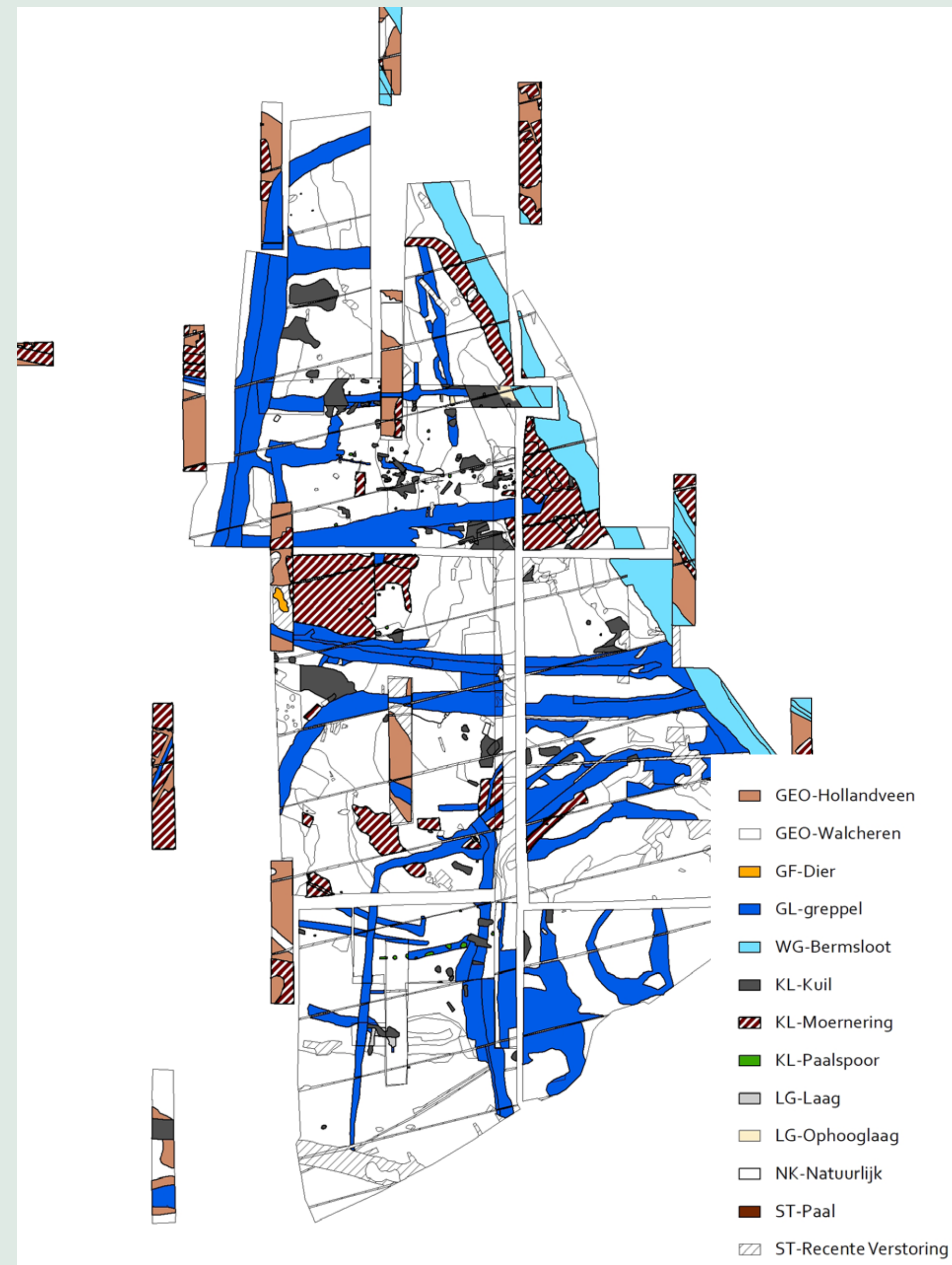
Doorsnede Poldersedijk, 's-Heer Arendskerke, 2014.

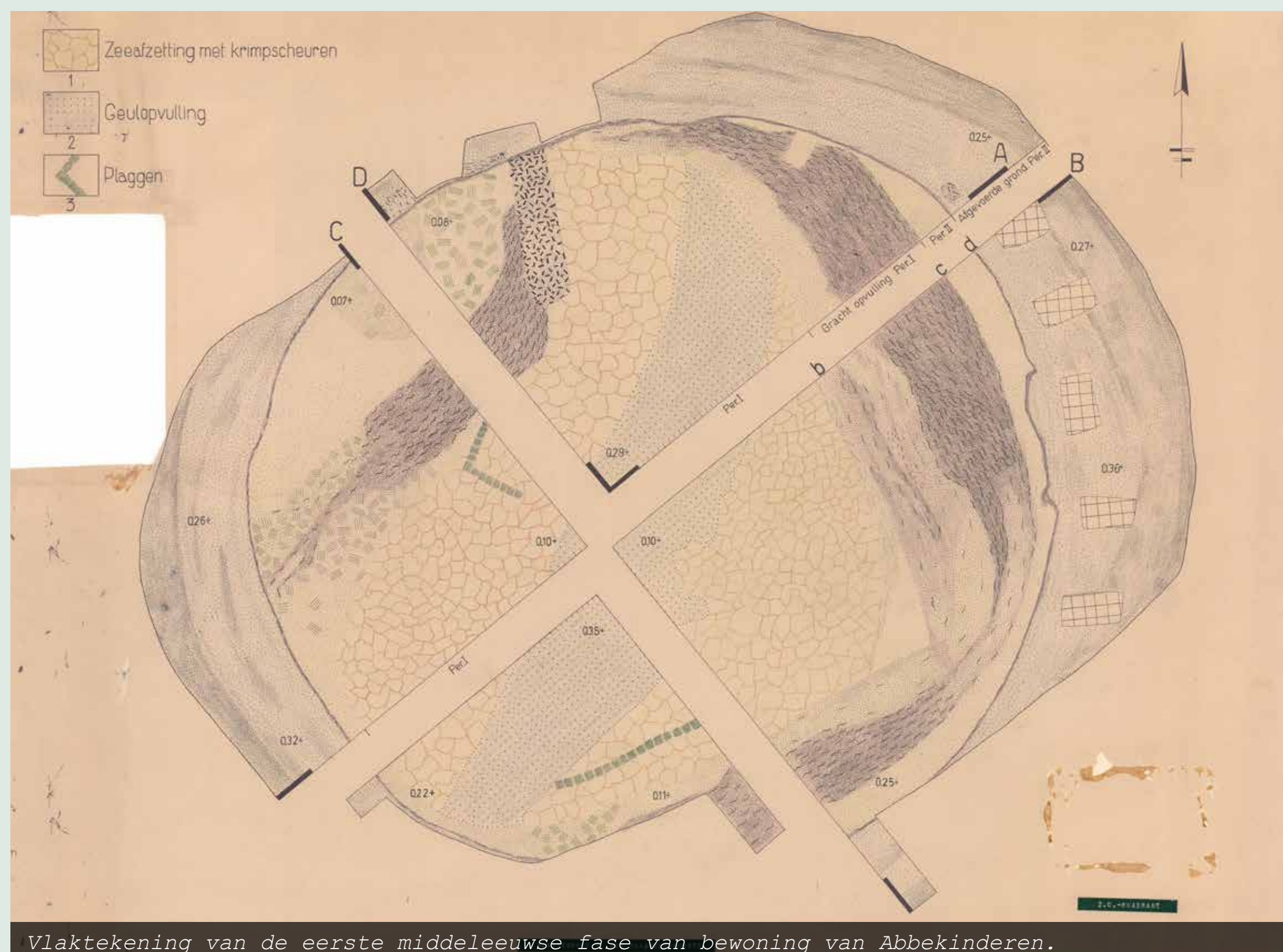
Reconstructie van 'een' middeleeuwse boerderij, zoals gevonden bij Oost-Souburg.

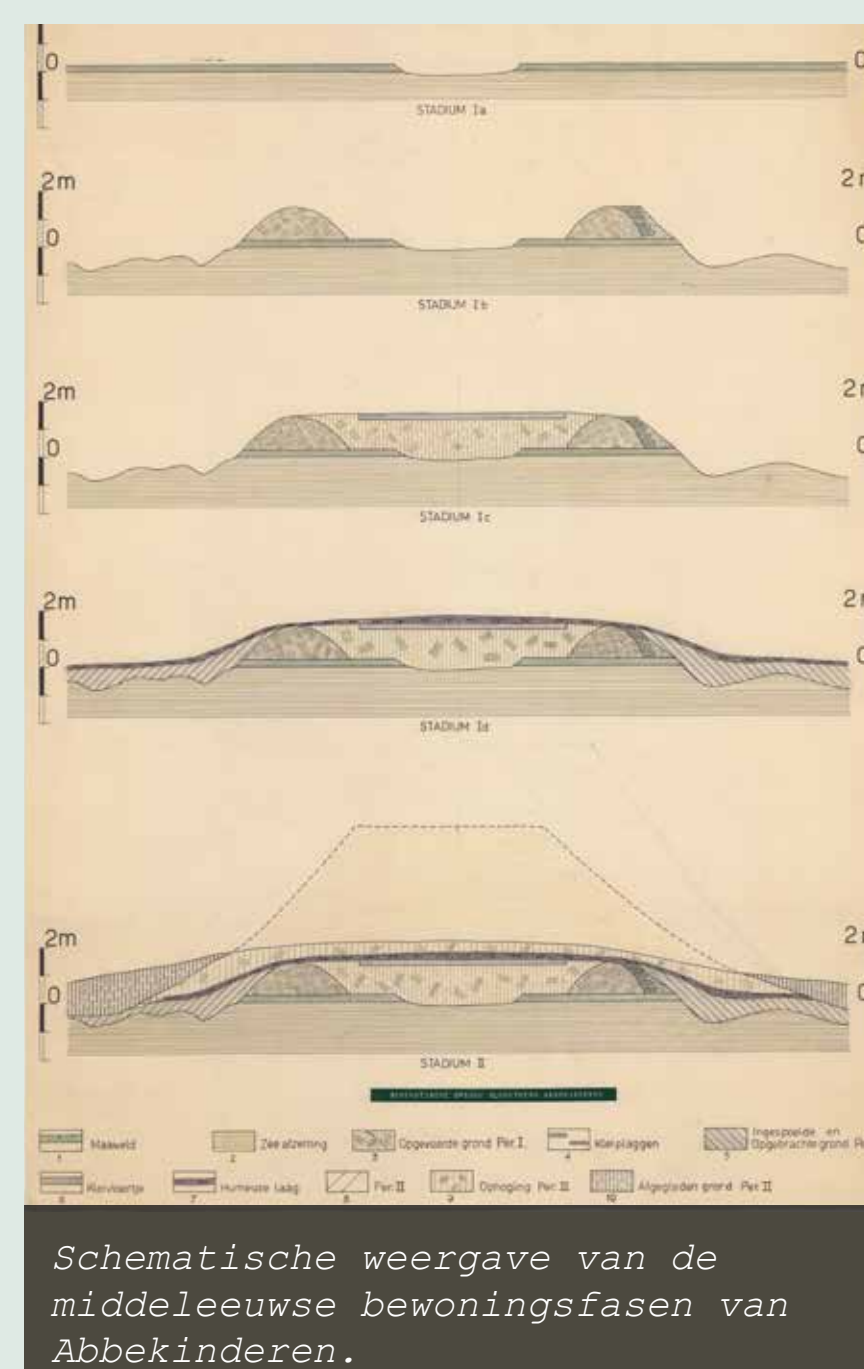
Bont scala van aardewerk van rond 1300.

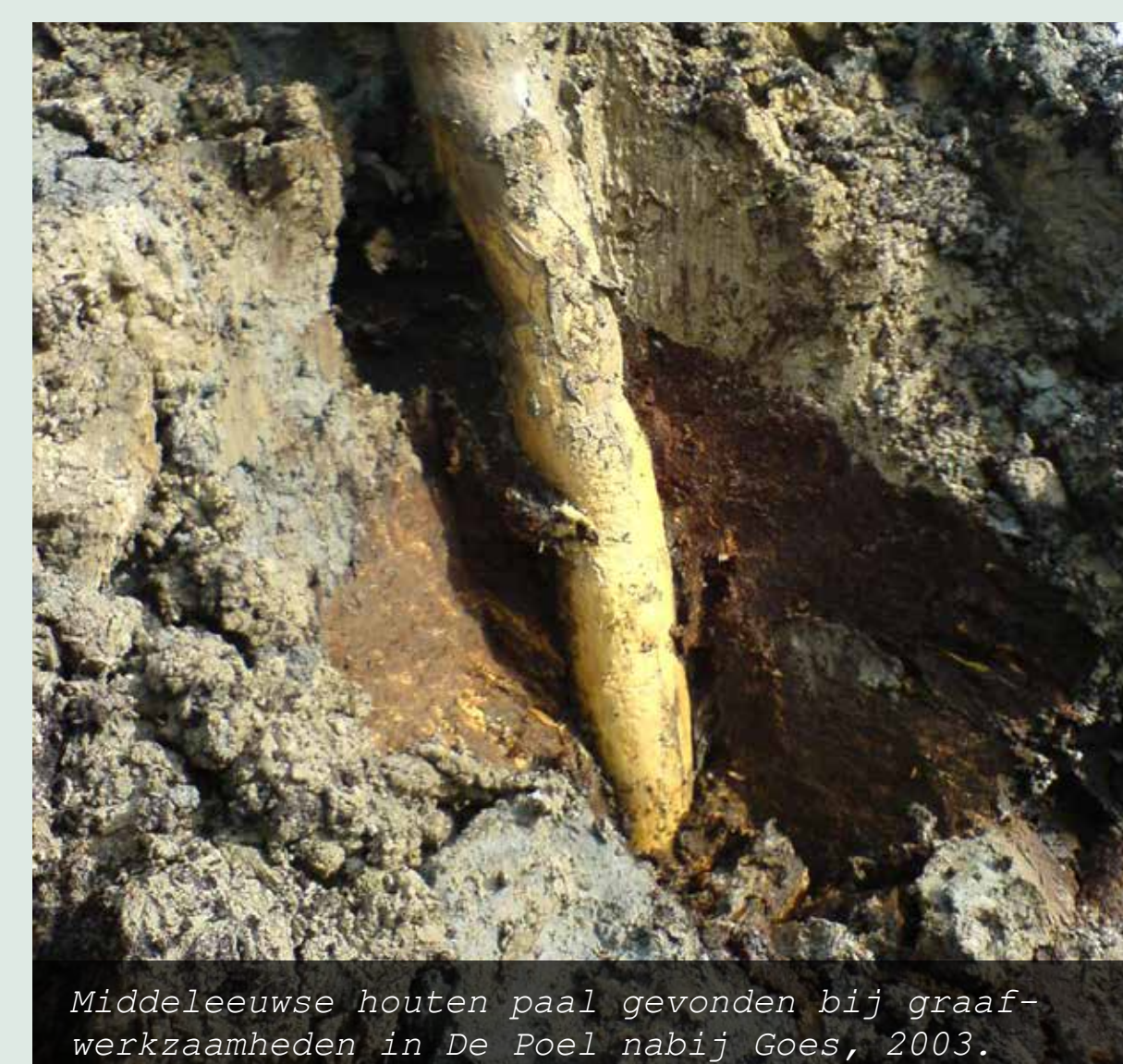
Opgravingsplattegrond vlaknederzetting Goes Deltaweg, bron: Artefact, 2019.

Vlaktekening van de eerste middeleeuwse fase van bewoning van Abbekinderen.

Schematische weergave van de middeleeuwse bewoningsfasen van Abbekinderen.

Middeleeuwse houten paal gevonden bij graafwerkzaamheden in De Poel nabij Goes, 2003.